

– специфічною для системного аналізу є проблема виникнення властивостей цілого із властивостей компонентів і, навпаки, в залежності компонентів від системи як цілого;

– для високоорганізованих систем, якими є органічні системи, виявляється недостатнім звичний причинний опис їх поведінки, оскільки вони характеризуються доцільністю.

Отже, система – це таке ціле, яке утворене множиною взаємопов'язаних елементів, де в їх якості виступають, у свою чергу, складні, ієрархічно організовані структури, що зв'язані з оточуючим середовищем.

Весь оточуючий нас світ, його предмети, явища і процеси виявляються сукупністю самих різноманітних за конкретною природою і рівнем організації систем. Саме системний підхід сприяв тому, що кожна наука стала розглядати в якості свого предмета вивчення систем певного типу, які знаходяться у взаємодії з іншими системами. Згідно з таким новим підходом, світ представ у вигляді величезної множини систем самого різноманітного конкретного змісту і спільності, об'єднаних у єдине ціле – Всесвіт.

ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ІНСТРУМЕНТАРІЄМ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО ПІДХОДУ

Чумак Микола Євгенійович

доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії та методики викладання фізики і астрономії, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

chumak.m.e@gmail.com

Поетапний перехід до нового інформаційного суспільства позначився на ускладненні завдань щодо підготовки висококваліфікованих кадрів. У зв'язку із цим, актуалізувалося завдання пошуку таких високодієвих систем навчання, з допомогою яких, продуктивний тип навчально-діяльнісних починів поступово б витіснив репродуктивний. Практична реалізація вищевикладеного досить успішно реалізується у рамках практичного залучення до академічного обігу міждисциплінарного підходу.

Проблематичність такого питання поглиблюється й складністю освітнього реформування, коли навчальні заклади не встигаючи повноцінно адаптуватися до нових змін, змушені пристосовуватися до ще новіших нововведень. Такий характер «швидкоплинного пристосування» тією чи іншою мірою не залишається непомітним і для суб'єктів пізнання, які аналогічно не встигають звикнути і пристосуватися.

У цілому, проблема формування продуктивного освітнього простору є однією із найбільш цікавих для сучасної педагогічної спільноти, проте, варто задуматися над її змістовим наповненням. З точки зору наявного

соціокультурного потенціалу досліджуваного феномена, не викликає заперечень необхідності його предметного відрефлексування та наукового ідентифікування.

Повертаючись до історичних витоків досліджуваного феномена слід зазначити, що на рівні сучасної педагогічної науки він не є новим. В основу розвитку згаданого підходу увійшов однойменний принцип, суть якого полягає у необхідності створення для суб'єктів пізнання таких оптимальних умов, за яких вони б навчилися самостійно «відкривати світ» нового і непізнаного.

Увесь спектр проблематичності нераціонального міжпредметного дискурсу більшою мірою пов'язується із відсутністю цілісного розуміння щодо необхідності залучення досліджуваного підходу у рамки інтеграційно-знаннєвого викладу. Така несистемність породжує доволі багато проблем практичного характеру та позначається на рівні нереалізованості затверджених положень діючих освітньо-професійних стандартів. Відверто байдуже ставлення до проблеми залучення окресленого дослідженням підходу, позначається перш за все на тому, що молоді фахівці виявляють певну неготовність до розв'язання завдань прикладного характеру, оскільки рівень їх конкурентоспроможності на ринку праці невисокий. Наведена подієвість у свою чергу породжує доволі багато протиріч як на особистісно-професійному рівні, так і на загальносуспільному, що актуалізує відрефлексування значущості досліджуваного на рівні академічних умов.

З метою предметного відрефлексування заявленої проблематики, на наш погляд, варто зупинитися на досягненні певного рівня понятійно-категоріальної прозорості. Міждисциплінарний підхід до навчання – це цілеспрямована діяльність педагога, пов'язана із залученням необхідного методичного інструментарію з метою досягнення основоположної цілі, актуалізуючої досягнення відповідного рівня особистісно-професійного розвитку, віддзеркаленому у якісному виконанні поставлених завдань.

Помилковою є думка тих фахівців, які вважають, що комплекс «З-У-Н» (знання, уміння та навички) є контраргументом по відношенню до існуючих компетенцій, оскільки саме такі твердження призводять до проявів деструктивності на рівні організації навчальної діяльності суб'єктів пізнання. Справа у тому, що рівень сформованості вищезазначеного комплексу якраз віддзеркалюється на рівні їх цілісного та осмисленого використання у звичних умовах щоденного професійного буття. Зазначений процес невід'ємно співвідноситься із такою особистісно-професійною якістю, яка називається «компетентність».

Рівень продуктивності від залучення досліджуваного підходу віддзеркалюється на рівні результативності мета-:

- ✓ знань, які допомагають суб'єкту пізнання зорієнтуватися у існуючому теоретичному спектрі міждисциплінарності;
- ✓ умінь та навичок, які актуалізують практичне залучення здобутого теоретичного каркасу у щоденно-практичні реалії буття;

- ✓ підходів, що продукують правильність розв'язання завдань прикладного характеру та уможливають нівелювання поточних похибок;
- ✓ готовності до залучення поліспектрального прикладного інструментарію з метою успішного розв'язання надскладних задач.

На основі викладеного можемо підсумувати, що міждисциплінарний підхід до організації навчальної діяльності в академічних умовах є доволі ефективним та актуальним інструментом на шляху до підвищення якості професійної підготовки фахівців. Рівень ефективності досліджуваного приховується не в пасивному (так званому «репродуктивному») відтворенні усього «алгоритму» засвоєного, а передусім формування на їх основі цілого кола ключових компетенцій.

ІНТЕГРАЦІЯ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЦІЛІСНОЇ НАУКОВОЇ КАРТИНИ СВІТУ

Підгорний Олександр Васильович

аспірант Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

o.v.pidgorny@gmail.com

Сучасний стан розвитку науки у країні і всьому світі ставлять нові вимоги до освіти та навчального процесу. Вони повинні забезпечити формування у підростаючих поколінь цілісної свідомості та життєствердного образу світу.

Для цього вчителі природничих дисциплін повинні володіти методичною системою щодо формування в учнів закладів загальної середньої освіти цілісності знань про природу, природничо-наукової картини світу, «образу природи», природничо-наукової компетентності. Це є необхідна умова переорієнтації природничої освіти на цілі сталого розвитку суспільства, на компетентнісну модель природничої освіти в основній школі.

Під цілісністю знань про природу розуміємо результат сутнісної інтеграції знань, здобутих учнями під час вивчення всіх дисциплін природничого циклу. Цілісність знань про природу досягається здобувачем освіти у процесі вивчення природних об'єктів довкілля; під час засвоєння ним системи знань, що становлять зміст природничих предметів, формування у них природничо-наукової картини світу; внаслідок роботи учнем над інформацією про природу, об'єднання інформації в цілісності знань різних рівнів [2].

Традиційна освіта неспроможна формувати цілісний погляд на світ, його єдину картину та життєствердний образ світу внаслідок фрагментарності змісту і вузькопредметного його вивчення. Тому, інтеграція є одним із провідних напрямів перетворень в сучасних закладах загальної середньої освіти і усунення протиріч між невпинно зростаючим обсягом інформації та здатністю її засвоєння. Вона покликана сприяти подоланню фрагментарності та мозаїчності